

NOVA DOBA

Leto XXII.

Celje, petek 25. oktobra 1940

Štev. 44.

Program mladih

Izboljšanje vseh pogojev našega političnega, socialnega, gospodarskega in kulturnega življenja z reformami, ki odgovarjajo našim potrebam in domačim razmeram, obenem pa moralno preporoditi vso našo družbo in vsakega poedinca v njej, da se usposobimo za delo v korist skupnosti — to bodi naše delovno povelje!

II.

Prehajamo k drugemu, najvažnejšemu delu: k socialnim načelom. Ravno v današnjih časih se vidi, kako potreben je socialni program, in čuti se njega pomanjkanje!

Sedanja vojna bo pospešila preobrazbo socialnega in gospodarskega življenja tako med narodi, kakor v narodih samih. Preobraziti moramo socialno gospodarski red po naših posebnih prilikah in duhu ter uvaževati vse zdrave prvine našega socialno gospodarskega sestava in upoštevati sprejemljiva izkustva tujih reform in sistemov obče vrednosti. Najti moramo sebe, da bo nov red zrasel iz nas, iz naših moči, da bo nosil znamenje naše družbene izvirnosti. Ostati moramo gospodarji svojega duha, ki je mlajši, elementarnejši in plodnejši, kot je duh mnogih drugih narodov. Vsako nasilje tuje miselnosti nad našo, bi nas spridilo v bistvu in iztirilo s samostojne življenjske poti.

Poedinceve in družbine dolžnosti in pravice izhajajo iz narave človeške osebnosti in družbinega namena. Vsako sožitje v družbi zahteva samo po sebi socialno vezanost njenih članov. Iz nujne odvisnosti posameznika od družbe izhaja nujna omejitev njegove svobode, ki jo določajo prisilna določila urejene družbe v varstvo sočloveka in skupne koristi. Posameznik je vezan v tistem svojem delovanju, ki sega s svojimi posledicami izven njegove osebnosti v škodo družbe. Poedinec bodi nedotaknjen v svojih naravnih osebnih pravicah: življenja, svobode duha in vesti ter enakopravnosti v družbi. Dolžnost je pravica — pravica je dolžnost! Družba je stvarna in moralna bitnost, katere namenu, volji in delavnosti sta podrejena v naznačenem smislu vsak poedinec in ustrezno vsaka manjša skupina v njenem okviru. Upravičena zahteva je vedno združljiva s skupno koristjo, zato ni poedinec, nego skupnost izhodišče za določitev razmerja pravic in dolžnosti med poedincem in družbo.

Vsi člani družbe morajo biti popolnoma enakopravni. Vsem enake dolžnosti — vsem enake pravice! Staro plemstvo je zakopano, novega ni in ga ne sme biti! Poznamo samo plemstvo najkoristnejših in najdelavnejših — plemstvo dela!

Čas zapostavljanja žena je za nami! Ženi enake pravice, enako odgovornost, kakor jo ima moč v javnem, političnem, kulturnem in socialnem ter gospodarskem življenju in delovanju!

Družina je vir življenja in z državo najvažnejši vzgojni činitelj. Družina mora uživati čim večjo zaščito države, družba pa mora omogočiti mlademu človeku, ki je moralno, umstveno, poklicno in telesno dozorel, da si čimprej ustvari družinsko ognjišče!

Vsak delaven človek ima pravico do dostojnega življenja. Delati mora vsakdo, delo je dolžnost! Dolžnost družbe pa je, da preskrbi vsakemu članu delo. Pravico do dela imajo prvenstveno državljani. Plačilo mora biti delu primerno! Konkretno se mora primerni eksistenčni minimum določati po socialni funkciji poedinca. Človeško delo ni trgovsko blago. Vsakdo naj ima čas in sredstva tudi za duhovno življenje! Kakor eksistenčni minimum, mora biti določen tudi maksimum. Odstranjeni morajo biti vsi asocijalni in nečloveški nesmisli, da bi kdorkoli krivično trpel pomanjkanje sredi izobilja in da bi se dobrine skrivale, kopicile ali celo uničevale sredi lakote!

Hitlerjevi posveti z Lavalom, Francom in Petainom

Pred velikimi dogodki v severni Afriki in Sredozemlju — Letalska vojna — Otvoritev ceste skozi Birma — Siamске zahteve — Položaj na Balkanu — Tesno sodelovanje Združenih držav in Velike Britanije

Nemški kancelar Hitler in podpredsednik francoske vlade Laval sta se v torek sestala v Parizu. O vsebini njunega razgovora, ki ga smatrajo v Parizu za najvažnejši dogodek po premirju, se širijo le razna ugibanja. Ni izključeno, da je šlo za mirovna pogajanja in za vprašanja tesnega sodelovanja Francije z Nemčijo in Italijo.

V sredo se je kancelar Hitler sestal na francosko-španski meji na francoskem zasedenem ozemlju z generalom Francom ob prisotnosti nemškega in španskega zunanjega ministra in vodilnih vojaških osebnosti. Kakor menijo nekateri listi, so se razgovori nanašali na vprašanje prehoda nemške vojske skozi Španijo v severno Afriko ter na zasedbo severozapadne afriške obale. Vse kaže, da se pripravljajo usodni dogodki v Sredozemlju in v severni Afriki.

V četrtek se je kancelar Hitler sestal na neki mali železniški postaji na zase-

denem francoskem ozemlju s šefom francoske države in predsednikom francoske vlade maršalom Petainom. Njunemu razgovoru sta prisostvovala tudi nemški zunanji minister von Ribbentrop in podpredsednik francoske vlade Laval.

V severovzhodni Afriki se vedno ni prišlo do večjih vojaških akcij med angleškimi in italijanskimi četami. Pred dnevi je prispel angleški vojni minister Eden v Egipt in je inspiciral tamkajšnje angleško vojsko, nato pa je obiskal angleške čete v Palestini.

Letalska vojna med Nemčijo in Anglijo se nadaljuje z vso silo. Dan za dnem se vrste siloviti nemški letalski napadi na London in druga angleška mesta ter akcije angleškega letalstva proti Berlinu in drugim mestom v Nemčiji in nemškimi oporiščem ob Kanalu.

Anglija je 17. t. m. spet odprla promet na cesti skozi Birma na Kitajsko in

Izhaja vsak petek ob 14. — Naročnina znaša mesečno po pošti 5 din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5.50 din, za inozemstvo 10 din — Uredništvo: Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, pritličje, desno; uprava: levo — Telefon št. 65 — Račun pri poštnečnem zavodu v Ljubljani št. 10.666

zalaga Čajkajskovo vojsko z velimi množinami angleškega in ameriškega vojnega materiala. Japonsko letalstvo, ki je dobilo oporišča v francoski Indokini, je to važno cesto ponovno bombardiralo.

Siamska vlada je izjavila, da zahteva izročitev pokrajin Kambodže in Laos, ki tvorita sestavni del francoske Indokine, francoska vlada pa je to zahtevo odločno odklonila.

Nemške čete v Rumuniji so med drugimi zasedle petrolejsko ozemlje in nekatera pristanišča ob Črnem morju. Nekateri listi so poročali, da bodo nemške čete poslale tudi v Bolgarijo in da utegne priti kmalu do oboroženega konflikta med nemškimi in italijanskimi četami na eni in turško in grško vojsko na drugi strani. Te napovedi se pa niso uresničile, baje zaradi intervencije sovjetske Rusije. Gotovo je le to, da je šla vojna vihra spet mimo Balkana.

Nemški namestnik za Alzacijo Wagner je dejal v nedeljo na narodnosocialističnem zborovanju v Strasbourgu, da je Alzacija spet priključena Nemčiji in sicer za vedno.

V zadnjem času se opaža čedalje večje zbliževanje Združenih držav in Velike Britanije, ki hoče z vsemi silami podpreti Veliko Britanijo v njeni orjaški borbi.

Bratom in sestram na meji — pomoč!

Živimo v dobi, ko marsikod padajo mejniki, ko se rušijo državne tvorbe, ko se človeštvo zviža v mukah, povzročenih po strahovitih pretresih. Zavedati se moramo, da le narodi z močno narodno zavednostjo in borbenostjo ne izginjajo s pozorišča zgodovine.

Naš narod, po pesnikovih besedah star težkih tisoč let, živi in hoče živeti. Slediti mora plemenitemu zgledu naše jugoslovenske udarne in junaške preteklosti. Strniti se mora v bratski vzajemnosti, sam mora pomagati svojim socialno šibkejšim slojem. Narod je živo bitje, ki ga je treba negovati in zdraviti, da bo zmožen rasti in odpora.

Družba sv. Cirila in Metoda, ki ima v svoji več kot polstoletni zgodovini zapisanih že veliko število dobrih del v prid našemu narodu, priredi letos na nedeljo 10. novembra po slovenski zemlji veliko narodno zbirko v pomoč bratom in sestram na naših mejah. Kr. banska uprava v Ljubljani je zbirko odobrila za vse kraje svojega področja in priporočila učitelstvu vseh šol, da sodeluje pri tem dnevu.

Pozivamo zato vse naše podružnice, da po vseh naših mestih, trgih in vaseh skupno z ostalimi društvi takoj pričnejo s pripravami in izvedejo zbirko. Kjer ni podružnic, prosimo druga narodna društva, da takoj ustanovijo v ta namen posebne odbore, ki bodo nalogo prevzeli in izvedli: v krajih, kjer tudi to ne bi bilo mogoče, smo prepričani, da bo imela naša Družba vsaj enega posameznika, ki se bo za stvar zavzel in jo izvedel v dobro zlasti naše obmejne mladine po geslu:

Mal položi dar — demu na oltar!

Po šolskih zavodih pa bodo k vsestranskemu uspehu tega dne pripomogli

Z današnjimi socialnimi potrebami in njih zadovoljitvijo je nezdržljivo liberalistično pojmovanje zasebne lastnine kot neomejene pravice svobodnega razpolaganja z njo in tako tudi kot temelja za družabno in čisto politično premoč, ki jo neopravičljivo daje. Nov družbeni red zahteva in mora dati zasebni lastnini nov pojem — omejljive pravice. Zasebna lastnina ne sme biti sredstvo socialnega in gospodarskega izkoriščanja sočloveka. Država mora izvesti popolno agrarno reformo in preprečiti prehajanje zemlje v nekmečke roke! Proizvajalna sredstva javnega interesa morajo biti podružabljena, proizvajalna sredstva omejenega interesa pa uspešno nadzorovana.

gg. profesorji in učitelji na tak način kakor so se že mnogokrat izkazali, kadar je katero koli narodno obrambno društvo prosilo njihove pomoči.

Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda se zaveđa truda, ki je vsepovsod združen z izvršitvijo tako širokega načrta. Zato bo ostalo trajno hvaležno vsem in vsakomur, ki se bodo s plemenito vne-
mo potrudili za letošnjo narodno zbirko.

Politika

Državni in samoupravni uslužbenci ne smejo biti najslabše plačani!

Iz brošure »Politična, gospodarska in socialna načela«, ki jo je izdala omladina Jugoslovenske nacionalne stranke v Ljubljani, posnemamo:

Dosedanje postopanje z javnimi uslužbenci v pogledu njih prejemkov in napredovanja jemlje voljo do vestnega dela tudi tistim sposobnim ljudem, ki so se odločili za javno službo, a priteguje v javno službo one, ki niso našli drugega boljšega izhoda. To ne more biti brez škodljivih posledic za izvrševanje službe same. Slabo materialno stanje javnih uslužbencev jemlje ugled državi, ki jo vprav oni predstavljajo. To opažamo posebno v obmejnih krajih, kjer prihajajo v stik z državami z drugačnim pojmovanjem in obravnavanjem problema javnega uslužbenca. Težko materialno stanje zavaja potem posameznike k raznim postranskim poklicem, na nepravilnosti in stranpota, od česar trpi pač v prvi vrsti služba in država.

Delu, položaju in vsakokratnim razmeram odgovarjajoče plačilo bo pritegnilo v javno službo najboljše ljudi. Ta-

Duševni in ročni delavec imata pravico do počitka in razvedrila, ki ga mora zagotoviti obvezno urejen delovni čas in letni dopust ob nezmanjšanih prejemkih. Končni cilj državne socialne zaščite in skrbstvene politike mora biti splošno, obvezno in stvarno zavarovanje vseh državljanov in socialno važne imovine.

Vsaka imovina državljanov na javnih položajih in zasebnikov, ki je dvomljivega izvora, mora biti podvržena pregledu objektivnega organa javnega zupanja. Družba mora biti opremljena z učinkovitimi sredstvi s povratno močjo za vse še nepreiskane in nekaznovane ter bodoče zločine proti socialnim koristim!

V zavesti velikega pomena takega dela v prid bratom in sestram na meji pa smo globoko prepričani, da bo letošnja narodna zbirka častno uspela.

Popoln uspeh prizadevanj naj dokaže našo narodno zavest, zato naj bo sodelovanje pri narodni zbirki častna dolžnost slehernega Slovenca.

Bratom in sestram na meji — pomoč!

Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

ko homo ustvarili zdrav uradniški aparat, ki nam je nujno potreben za izvajanje nakazane splošne, socialne in gospodarske politike. Zdrave državne finance nam morajo omogočiti ta izdatek; potem homo od našega uradništva zahtevali polno aktivnost.

Lika

Kakor poroča splitski »Narodni list«, so priredile splitske maturantke izlet po Liki. Po povratku je dobila skupina teh maturantk nalogo, da opiše svoje vtise z izleta po Liki. Večina je poudarila v svojem opisu, da so skoraj v vsaki hiši videle lik kralja Aleksandra.

Strpnost...

Katoliška »Hrvatska straža« je objavila nedavno sledeče: »Najdejo se mediokritetni dvonožci, ki branijo to beograjsko četo, ki postaja v času svojega bivanja v Delnicah absoluten gospodar večernega življenja v našem parku... Delniška javnost zahteva od oblasti, da jo za vedno osvobodi teh rušilnih elementov. Naj pridejo k nam naši hrvatski študenti, srbski pa naj ostanejo, kjer so.«

K temu pripominja »Sokolski glasnik«: Zares, ne samo krščansko po duhu, temveč tudi dostojanstveno po tonu.

Jadransko morje

Splitski »Narodni list« objavlja:

»More«, glasilo zagrebške »Jadranske straže«, mesečnik za pospeševanje hrvatskih pomorskih ciljev, pospešuje te cilje v vseh dosedanjih 5 številkah z izključitvijo Jugoslavije. Nje v vseh teh petih številkah sploh ne omenja. V zadnji, 5. številki iznaša skoraj na polnih dveh straneh dejstvo, da se je 12 kmetov iz Virja odpočivalo nekoliko dni na Jelsi. Ta moment — pravi list »More« — je posebnega kulturnega in pomorsko propagandnega pomena!

Buči, buči, morje Adrijsko...!

PAZI, KAJ GOVORIŠ!

SOVRAŽNIK PRISLUŠKUJE!

Domače vesti

PPRIHODNJA ŠTEVILKA

»NOVE DOBE«

bo izšla zaradi praznika Vseh svetnikov že v četrtek 31. t. m. popoldne. Dopise za to številko bomo sprejemali do torka 29. t. m., nujne dopise pa še do srede 30. t. m. dopoldne.

— **Trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Nemčijo** je bil podpisan v soboto v Beogradu. S tem sporazumom je urejena vrsta gospodarskih in finančnih vprašanj. Protokol o sporazumu se nanaša na povišanje tečaja nemške marke od 14.80 na 17.82 din, na ukinitve dose-danjega preferencialnega sistema ter na razdelitev kontigentov v našem uvozu in izvozu za l. 1940-41. Obenem je bilo rešenih še mnogo drugih vprašanj. S tem se je v mnogočem izpremenila dose-danja osnova gospodarskih odnošajev med obema državama. Po tem sporazu-mu ne bomo izvažali v Nemčijo pšenice, pač pa več koruze in lesa.

— **Uredba o zaščiti najemnikov.** Mi-nistrski svet je izdal uredbo, ki ome-juje pravico hišnih lastnikov glede od-povedanja stanovanjskih in poslovnih prostorov. Uredba določa, da sme hiš-ni lastnik odpovedati najemninsko po-godbo samo: 1. če potrebuje stanovanje ali poslovni prostor zase ali za svoje oženjene sinove in omožene hčere; 2. če je treba zgradbo porušiti in namesto nje zgraditi novo; 3. če najemnik ne plača najemnine najkasneje v enem me-secu od dne, ko bi jo moral plačati; 4. če najemnik uporablja ali izkorišča pro-store v druge svrhe nego je njihov namen, ali v nasprotju s pogodbo daje prostore v podnajem ali jih namerno, odnosno po malomarnosti kviri, tako da se poškodujejo; 5. če najemnik ali nje-govi sostanovalci ali njegovi podnajem-niki nemoralno ali pohujšljivo živijo v stanovanju ali če hudo otežujejo biva-nje hišnemu lastniku ali drugim stano-valcem v zgradbi; 6. če so bili najemnik ali člani njegove rodbine sodno obsojeni zaradi kaznivih dejanj, prizadejanih hiš-nemu lastniku ali članom njegove rodbi-ne, razen v primeru, da so bili k take-mu dejanju od njih izzvani. Razveljav-ljajo se vse določbe najemninskih po-godb, ki so bile že sklenjene ali bodo sklenjene, kolikor so v nasprotju z gor-njimi določili, ki veljajo v primeru pro-daje tudi za novega lastnika zgradbe. Odpovedi strankam, sporočene pred uve-ljavljenjem te uredbe, se bodo, kolikor do tega dne niso bile pravno veljavne, presojale po določbah te uredbe. Ured-ba je stopila v veljavo z objavo v »Služ-benih novinah« in velja zaenkrat za do-bo enega leta.

VELIKA
BLAZNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1947

— **Beograjska univerza zaprta.** Za-radi političnih demonstracij na beograjski univerzi je vseučiliški senat včeraj sklenil, da se predavanja na univerzi prekinejo in da se univerza zapre do 5. novembra.

— **Židje na naših šolah.** V smislu uredbe o omejitvi vpisovanja otrok ži-dovskega rodu v naše šole bo lahko v Sloveniji obiskoval srednje šole samo eden Žid, meščanske šole pa nobeden. Učiteljska in višja pedagoška šola so brez Židov.

— **Letalska katastrofa pri Borovu.** Točno dva meseca po katastrofi pot-niškega letala na Velebitu je v torek po-poldne strmoglavilo potniško letalo Aeroputa blizu Borova na zemljo. Pri katastrofi je našlo smrt sedem oseb, pet pa jih je bilo ranjenih. Med mrtvimi je tudi pilot, 35-letni Otmar Krepel, sin orožniškega narednika v p. g. Petra Krepla v Velenju in brat trgovskega zastopnika g. Vilka Krepla v Celju. Po-kojni je bil eden naših najspodobnejših letalcev. Zapušča ženo Olgo, po rodu Če-hinjo, in dveletno hčerkico Vero.

— **Cena koruze na Madžarskem in pri nas.** Na Madžarskem so ceno koru-ze maksimirali tako, da naraste cena od oktobra do maja prihodnjega leta od 14.20 na 21.95 penga za metrski stot ali v naši valuti od 123 na 190 din. Pri

nas pa velja metrski stot nove sušene koruze že sedaj 270 din.

— **Špirit se je spet podražil.** Cena vseh vrst špirta se je te dni ponovno dvignila. Špirit za mešanje bencina se je podražil od 9 na 10 din pri kg, rafinirani špirit stane 16.80 din, gorilni špirit pa 15.50 din za hektolitrsko stop-njo.

— **Slaba letina pšenice.** V naši državi smo lani pridelali 23,488.356, letos pa 15,545.657 metrskih stotov pšenice, torej 7,942.699 metrskih stotov manj nego lani. Padec letošnje produkcije pšenice v Evropi znaša okrog 16 od-stotkov.

— **Vlom v Frischaufov dom na Okreš-lju.** Neznani storilec je te dni vlomil pri kuhinjskih vratih v Frischaufov dom na Okrešlju ter odnesel iz shrambe in omar razna jedila, žganje in perilo. Škoda znaša okrog 1,000 din.

— **Ukinjeni potniški vlaki.** Železniška uprava bo zaradi znatno povečanega prometa tovornih vlakov ukinila v po-nedeljek 28. t. m. več potniških vlakov. V Sloveniji bo med drugimi ukinjen tu-di potniški vlak na progi Celje — Vele-nje, ki odhaja iz Celja ob 19.05 in obratno odhaja iz Velenja ob 20.33.

— **Vlom v Mozirju.** V noči na torek je nekdo vlomil v gostilno »Pri pošti« v Mozirju in odnesel razne jestvine.

Celje in okolica

c »Letalski napad« na Celje brez letal. Odbor za pasivno obrambo v Celju je priredil v torek dnevnega vajo v obrambi pred letalskimi napadi. Vajo je vodil poveljnik mesta in 39. pp. g. polkovnik Tomašević. Točno ob 14.30 so v znak preteče nevarnosti zadoneli trije strelji s topiči, v cerkvah je začelo biti plat zvona in oglasile so se sirene. Pomezne ekipe so bile zbrane na določenih mestih. V nekaj minutah so se mestne ulice izpraznile, trgovske in druge lo-kale pa so zaprli. Vojaške patrulje so vrgle požarne petarde pri Mestnem mli-nu in okrožnem sodišču. Gabrski ga-silci so odbrzeli na kraj »požara« k Mestnemu mlinu, celjski gasilci pa k okrožnemu sodišču in so stopili takoj v akcijo. Z Miklavškega hriba in hriba sv. Jožefa so se oglasile strojnice. Člani in članice postaje za prvo pomoč so začeli nositi »ranjence« v ambulance. V akcijo je stopila tudi kemična ekipa, ki je za-čela odnašati »zastrupljenec«. Javljen je bil še požar pri kinu Metropolu in pri Zidanškovi trgovini na Sp. Hudinji, ki so ga kmalu začeli gasiti. Ob 14.50 so vrgli plinske petarde pri cinkarni in Westnovi tovarni, nakar so stopile v akcijo tovarniške ekipe. Dve zažigalni petardi sta markirali požar na poslopju mestnega poglavarstva. Ta požar so celjski gasilci hitro pogasili. Med vajo je opravljala kontrolno službo po me-stu policija, ojačena s pomožno policijo. Ob 15.23 so dali zvonovi in sirene znak, da je nevarnost prenehala. Učinek vaje žal ni bil popoln, ker niso sodelovala letala.

c **Pričetek predavanj na ljudskem vse-učilišču.** Otvoritveno predavanje bo v ponedeljek 28. t. m. ob 20. v veliki dvo-rani Narodnega doma. Predaval bo mi-nister v p. g. dr. Bogumil Vošnjak o **Jugoslovanskem odboru** ob 25-letnici njegove ustanovitve. Predavanje ugled-nega predavatelja, ki je bil sam agilen član Jugoslovanskega odbora, bo nudilo mnogo zanimivih podrobnosti iz težkih dni borbe za naše osvobojenje in nam bo osvežilo spomin na velike žrtve, ki so bile potrebne pri ustvarjanju Jugosla-vije. Vabimo občinstvo, da se udeleži tega nacionalnega predavanja v čim večjem številu.

c **Jadranski dan 31. oktobra.** V pro-slavo osvobojenja našega morja iz ti-sočletnega suženjstva bodo tudi letos po vsej naši domovini proslave z akademi-jami, predavanji itd., ki jih bodo prire-dili krajevni odbori Jadranske straže. Tudi celjski odbor Jadranske straže pri-pravlja tako proslavo, ki bo v prvih dneh novembra v Mestnem gledališču s sodelovanjem vseh celjskih šol in celj-ske vojaške godbe. O sporedu te prire-ditve bomo še poročali.

c **Cerkven koncert vojaške godbe.** Vo-jajska godba 39. pp. priredi v nedeljo 27. t. m. ob 10.45 dopoldne v Marijini cerkvi koncert v korist siromašnih otrok osnovnih šol. Na sporedu so na-slednje skladbe: G. F. Händel: »Largo«. W. A. Mozart: »Ave verum«. Cesar

KINO METROPOL CELJE

predvaja od 25. — 28. oktobra 1940
najnovejšo rusko
muzikalno komedijo

VOLGA, VOLGA...

Tega edinstvenega filma ne smete zamuditi!

Matineja v nedeljo ob 10. in 14.: »PREBUJENE STRASTI«

Franck: »Panis angelicus«. G. F. Hän-del: »Arioso«. Dr. Anton Schwab: »Zdrava Marija« s sopranskim solom gđč. Kirbišev. Vstopnina 8 din. Ker ima prireditev čisto človekoljuben zna-čaj, vabimo občinstvo, da se je udeleži v čim večjem številu.

c **Prihodnje gostovanje v celjskem gledališču** bo oskrbela ljubljanska dra-ma. Dan gostovanja še ni določen.

c **Borba krojaških pomočnikov v Celju** za povišanje mezd. Bivše Združenje krojačev in krojačice v Celju je v sep-tembru odpovedalo krojaškim pomoč-nikom kolektivno pogodbo z dne 30. sep-tembra 1938. Na prošnjo organizacije krojaških pomočnikov v Celju je bila v ponedeljek 14. t. m. na mestnem pogla-varstvu pod vodstvom magistratnega komisarja g. Korena prva poravnalna razprava, pri kateri so krojaški pomoč-niki predložili osnutek nove kolektivne pogodbe. Dne 18. t. m. je bila druga poravnalna razprava. Krojaški mojstri so odklonili predloženi osnutek kolektiv-ne pogodbe, češ da želijo počakati na uvedbo skupne kolektivne pogodbe za vso dravsko banovino. Krojaški mojstri so predlagali mezni sporazum in so ponudili 20-odstotno povišanje mezd, ki so bile določene v dosedanji kolektivni pogodbi. To povišanje bi znašalo 0.70 do 1.10 din na uro. Krojaški pomočniki so zahtevali povišanje mezd za 40 od-stotkov, kar so pa krojaški mojstri od-klonili. Pravna razprava je bila za-ključena kot brezuspešna.

Obiščite

na novo otvoreno **turistovsko gostilno na Svetini**

Vedno topla in mrzla jedila — izborna pijača — krasen razgled.

Priporoča se gostilničarka **Angela Kražun**

c **Čevljarški pomočniki** so si izboljšali svoj položaj. Čevljarški pomočniki v Celju so zaradi naraščajoče draginje zahtevali od mojstrov kolektivno pogod-bo in povišanje mezd ter prosili mestno poglavarstvo za poravnalno razpravo. Pri prvi razpravi, ki je bila 15. t. m., sta obe strani predložili svoje pismene predloge. Pri drugi razpravi v ponedel-jek so se mojstri in pomočniki zedinili glede sklenitve kolektivne pogodbe z mezdno tarifo kot dodatkom. Mojstri so povišali svojo mezdno tarifo za nova dela za 50%, pomočniki pa so svojo mezdno tarifo za nova dela znižali za 50%. Za stara dela je bila sprejeta ta-rifa, ki so jo predlagali mojstri. Pod-črtati je treba, da so mojstri kakor tudi pomočniki pokazali pri pogajanjih vso uvidevnost. Mezdna tarifa za Celje je v primeri z ljubljansko boljša, pač pa predvideva ljubljanska tarifa še 30-od-stotno draginjsko doklado. Čevljarški pomočniki v Celju doslej še niso imeli kolektivne pogodbe.

c **Delovanje celjskega obrtništva.** Za-radi pripojitve obrtniških združenj pove-čano Skupno združenje obrtnikov za mesto in srez Celje je imelo pred dnevi prvo sejo uprave. Predsednik g. Stojan Holobar je v začetku pozval obrtništvo na složno delo, ki bo edino zagotovilo uspeh. Omenil je dolžnosti, ki jih ima uprava do združenja in opozoril na po-sledice, ki bi po obrtnem zakonu zadele odbornike, ki bi ne delovali v korist obrtniških ustanov in bi jim skušali škodo-vati. Za blagajnika, ki bo vodil rač-une in pregled o vsem denarnem po-slovanju, je bil določen g. Rudolf Per-dan. Pravilnik za odseke pri združenju je že izdelan. Poverjeništvu Skupnega združenja obrtnikov bodo osnovana v Žalcu, Braslovčah in na Vranskem. Vsi zunanji mojstri naj prijavijo združenju k izpitu vse svoje učence, ki jim je po-tekla čas učne dobe. Predsednik izpitne

z najznamenitejšo rusko filmsko umet-nico Ljubo Orlovo
Ljuba Orlova

režiser **G. V. Aleksandrov**
in komponist **I. D. Dunajevski**
so Vam znani iz nepozabnega filma
»Pastir Kostja«

V »VOLGI, VOLGI...« nastopi preko 400 najboljših ruskih glasbeni-kov, plesalcev in plesalk

komisije za one stroke, ki nimajo spo-sobnega učitelja, bo obrtni komisar. Onim strokam, ki imajo za vodstvo izpi-tov sposobne ljudi, naj se dovoli, da sami vodijo izpitne komisije. V pisarni Skupnega združenja obrtnikov bo poleg tajnika nameščena še uradniška pomož-na moč. Skupno združenje bo poslalo hanski upravi predstavko, da bi se ho-norarji strokovnih učiteljev na strokov-nih šolah, ki so člani združenja, izena-čili s honorarji ostalih učiteljev.

c **Rekorden obisk na sokolski tomboli** v Celju. Socialni odsek celjske sokolske župe je priredil v nedeljo popoldne ve-liko tombolo pred Narodnim domom na Dečkovem trgu. Tombola je bila rekord-no obiskana, saj ji je prisostvovalo nad 4.000 ljudi. Glavne dobitke so zadeli: prvi dobitek (3.000 din gotovine) želez-ničar Valentin Imenšek iz Maribora, drugi dobitek (šivalni stroj) tovarniška delavka Jožefa Kosova s Polul, tretji dobitek (kolo) dijakinja Vera Pečniko-va iz Celja, četrti dobitek (kolo) dijak Zoran Ščuka iz Celja, peti dobitek (ko-lo) zasebna uradnica Hedvika Hiklova iz Celja, šesti dobitek (kolo) kuharica Jožefa Matavževa iz Celja, sedmi do-bitek (moko) pečar Jakob Podgoršek iz Celja, osmi dobitek (premog) torbar Henrik Dejak iz Celja, deveti dobitek (drva) trgovski vajenec Valter Špeglič iz Celja, deseti dobitek (plašč) kapetan Tihomir Djordjevič iz Celja, enajsti do-bitek (uro) redov Borivoj Magdinovič iz Celja, dvanaesti dobitek (moko) dija-kinja Sonja Lavrenčičeva iz Celja, tri-najsti dobitek (moko) delavec Avgust Goršek s Frankolovega.

c **Delovanje podmladka Aerokluba** v Celju. V sredo zvečer je bil na II. drž. realni gimnaziji v Celju občni zbor pod-mladka Aerokluba »Naša krila« v Cel-lju. Občnemu zboru sta prisostvovala tudi direktor g. Bračko in nadzornik podmladka g. prof. Čadež. Po otvoritvi je direktor g. Bračko poudaril pomen delovanja podmladka Aerokluba in po-zval člane, da se z vso resnostjo okle-nejo dela v tej organizaciji. Sledila so poročila, iz katerih je razvidno, da je podmladek v minulem šolskem letu na-pel vse svoje sile in storil vse, da bi dosegel svoj cilj: da seznanijo mladino z letalstvom. Za sedanje šolsko leto je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Alojz Makuc (7a), podpredsednik Dra-go Šimenko (7a), tajnik Marjan Sadar (6c), blagajnik Zoran Jerin (6c), knjiž-ničar Dušan Nendl (4c). Pred nekaj dnevi je bil ustanovni občni zbor pod-mladka Aerokluba na I. drž. realni gimnaziji v Celju. Izvoljen je bil nasled-nji odbor: predsednica Anica Uršičeva (8a), podpredsednik Franc Coklin (7a), tajnica Božena Rihtarjeva (6a), bla-gajnik Peter Rus (5a). Nadzorstvo nad podmladkom na I. drž. realni gimnaziji je prevzela ga. prof. dr. ing. Marija Perparjeva. Na obeh gimnazijah ima podmladek preko 700 članov.

c **Gradnja sodne palače.** Za danes ob 11. je bila pri tehničnem oddelku han-ske uprave v Ljubljani razpisana druga pismena ponudbena licitacija težaških, zidarskih, betonskih in železobetonskih del za gradnjo sodne palače na Glaziji v Celju.

c **Modernizacija hodnika za pešce ob Mariborski cesti** je pričela v torek. Hod-nik bodo od rudarske šole do Kovinar-ske ulice asfaltirali v širini 3 m. Delo je prevzelo zagrebško podjetje A. Res.

c **Iz poštne službe.** Višja poštna kon-trolorka gđč. Olga Ropotarjeva je pre-meščena iz Podčetrtna spet v Celje.

c **Tečaj za učenje ruskega jezika** pri-redi Kolo jugoslovanskih sester v Celju tudi letos. Tečaj bo dvakrat na teden v večernih urah v Narodnem domu proti primerni pristojbini. Samo oni, ki hočejo pouk obiskovati redno, naj se javijo z dopisnico Kolu jugosl. sester. Vse osta-lo, kakor čas in drugo, bo sporočeno po-zneje.

c **Zaključni račun o gospodarstvu** mestne občine celjske, njenih podjetij in skladov za obračunsko leto 1939-1940 bo v smislu § 122. zakona o mestnih občinah razporejen na obči vpogled pri mestnem računovodstvu v dobi od 28. t. m. do včetega 4. novembra ob navadnih uradnih urah. Morebitne ugovore je treba vlagati v navedenem roku pisмено pri mestnem poglavarstvu. Pravico do vpogleda in ugovorov pritiče vsakemu članu mesta Celja, kakor tudi vsaki osebi, ki od katerega koli dohodka v mestu Celju plačuje državni neposredni davek.

c **Za začasnega prevzemnika odvetniške pisarne** pokojnega g. dr. Gvidona Serneca v Celju je imenovan odvetnik g. dr. Juro Hrašovec.

c **Gospodinjstva in kmečka nadaljevalna šola v Celju.** Tudi letos bo pouk na gospodinjstvi in kmečki nadaljevalni šoli v Celju. Zato naj se javijo učenci v pisarni šolskega upravitelja, učence pa pri učiteljici ge. Antoniji Kovačevi na II. deški narodni šoli v Celju v Komenskega ulici.

c **Povišanje stanarine** je kaznivo. Sresko sodišče v Celju je nedavno oprostilo 41-letno Marijo Wonischevo, hišno posestnico na Dečkovi cesti 21 v Celju, ki je bila ovađena, da je s 1. oktobrom povišala Mirku Hvalcu stanarino od 400 na 450 din in s tem zgrešila prestopke po členu 11. - II. uredbe o pobijanju draginje. Državno tožilstvo je vložilo proti oprostitni sodbi priziv. Okrožno sodišče je spoznalo Marijo Wonischevo za krivo in jo je obsodilo na 10 dni zapor in 300 din denarne kazni.

c **Uršulin sejem.** Letni kramarski in živinski sejem, ki je bil v ponedeljek v Celju, je bil slabo obiskan. Bilo je malo prodajalcev, še manj pa kupcev. Neka ženska je na sejmu ukradla kmetici iz celjske okolice iz predpasnika 200 din in izginila. Drugih žepnih tatvin ni bilo, ker je policija že zjutraj prišla nekatero sumljive tipe in jih pridržala čez dan v zaporu. Policija je aretirala na sejmu krošnjarja Luko P. in Franca T., ki sta kupila pri nekaterih celjskih trgovcih blago in ga hotela prodajati s 400-odstotnim dobičkom. Oba so izročili sodišču.

c **Na celjskem trgu** so se izmed vsega blaga še najmanj podražile sladkovodne ribe. Tako prodajajo sedaj žlahtne ribe po 25 din, postrvi po 45 din kg, cena savinjskih belic pa je ostala nespremenjena in znaša 12 din kg. Sladkovodne ribe so v Celju še vedno cenejše nego v drugih mestih.

c **Krompir** bo prodajala mestna občina v soboto na celjskem trgu po 1.75 din kg.

c **Smrt uglednega narodnega moža.** V Šmarjeti pri Celju je umrl v ponedeljek v 80. letu starosti posestnik g. Anton Hajnšek, oče učitelja g. Franja Hajnška in bivši župan pri Sv. Petru na Medvedovem selu. Pokojni je bil značajan ter odločno naroden in napreden mož. Med prebivalstvom je bil splošno priljubljen in spoštovan. V sredo dopoldne so ga položili ob veliki udeležbi prebivalstva na vojniškem pokopališču k zadnjemu počitku. Antonu Hajnšku bodi ohranjen časten spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

c **Žetev smrti.** V celjski bolnici so umrle: v soboto 46-letna posestnikova žena Frančiška Leskovškova iz Mestinske vasi pri Zibiki, v ponedeljek pa 34-letna delavčeva žena Marija Krulčeva z Zvodnega pri Teharju in 29-letna delavčeva žena Angela Makova iz Šeš pri Št. Pavlu. N. p. v m.!

c **Obupno dejanje gostilničarke.** V sredo zjutraj so našli na Ložnici pri Celju 40-letno gostilničarko Matildo Pocaftovo, ki je imela v najemu gostilno »Pri lovcu« na Ložnici, mrtvo v njeni spalnici poleg gostilne. Pocaftova je bila zvečer prinesla v svojo sobo oglje, ga zažgala v škafu in legla v posteljo. Strupeni plini, ki so se razvijali iz tlečega oglja, so jo zadušili. Pocaftova je bila ločena. Kaže, da je izvršila samomor zaradi družinskih razmer. Pokojno so po komisijskem ogledu prepeljali na bolniško pokopališče in jo tam položili k zadnjemu počitku.

Bratom in sestram

na meji — pomoč! 10. november 1940

Družba sv. Cirila in Meloda

c **Nenadna smrt siromašnega slepca.** V sobi za reveže v hotelu »Zvezdi« v Gosposki ulici v Celju so našli v torek zvečer mrtvega slepca, ki se je preživljal z igranjem na citre in petjem. Slepca, v katerem so spoznali 52-letnega, v Hrastnik pristojnega Karla Kebra, je očitno v spanju zadela kap. Truplo so prepeljali na bolniško pokopališče in ga tam pokopali.

c **Tri leta robije, ker je povzročila smrt mlade žene.** Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjala v torek 35-letna delavka Amalija Barbejeva iz Retja pri Trbovljah. Okrožno sodišče v Celju je že 10. septembra obsodilo Barbejevo zaradi odprave telesnega plodu na 5 mesecev strogega zapor pogojno za dobo 4 let. Ta kazen pa Barbejeve ni izmordala. Že drugi dan po obsodbi je odpravila plod 17-letni delavčevi ženi Julki Žoharjevi v Retju pri Trbovljah. Žoharjeva je zaradi posledic umetno povzročenega splava in zastupitve 22. septembra umrla. 26-letni mož Žoharjeve ni mogel preboleti smrti svoje žene in si je v obupu vzel življenje. Amalija Barbejeva je bila obsojena na 3 leta robije in izgubo častnih državljskih pravic za dobo 3 let. Zaradi te obsodbe je postala tudi 10. septembra izrečena pogojna kazn 5 mesecev strogega zapor nepogojna.

c **Uboj v gostilni.** Dne 15. septembra zvečer se je 35-letni posestnik Miha Rajterič iz Brezovice pri Bizeljskem v gostilni Ide Kovačičeve v Spodnji Sušici pri Bizeljskem sprl z Miho Soklerjem, ki je bil zaradi telesne poškodbe že štirikrat kaznovan. Sokler je v prepiru udaril Rajteriča z roko po obrazu tako, da se je Rajterič vili kri iz nosa. Gostilničarka je nato potisnila Rajteriča v vežo. Tam je Rajterič pograbil nož in sedel za mizo. Ko je Sokler s svojo ženo pol ure pozneje odhajal iz gostilne, ga je Rajterič napadel in ga zabodel z nožem dvakrat v levo stran prsi, pri

čemur mu je prerezal osrčnik in aorto. Sokler se je zgrudil in je v nekaj minutah izdihnil. Razprava proti Rajteriču je bila v torek na okrožnem sodišču v Celju. Rajterič se je zagovarjal s silobranom, o katerem pa se sodišče ni moglo prepričati. Miha Rajterič je bil obsojen na 2 leti robije in izgubo častnih pravic za dobo 2 let.

c **Namesto v samostan — v kaznilnico.** V noči na 10. julij je 25-letni, v Hrastnik pristojni Miha Salobir, krojaški pomočnik brez stalnega bivališča, vlomil v sobo Friderika Severja iz Gradca v zdravnišcu Hrvatskem stanu v Rimskih toplicah in ukradel velik kovčeg z obleko in perilom v vrednosti 13.297 din. Ko je Salobir 11. julija zjutraj korakal po cesti med Laškimi in Šmarjeto, so ga zalotili orožniki in aretirali. Pri njem so našli del ukradenih predmetov. Salobirja so orožniki začasno zvezanega na rokah in nogah za-

klenili v klet pod železniško postajo v Rimskih toplicah, 13. julija zjutraj pa je pretrgal verige in okove in pobegnil. Naposled so ga orožniki s Ponikve 14. septembra ujeli. Pri razpravi, ki je bila v torek na okrožnem sodišču v Celju, je Salobir prosil sodnike za milost in izjavil, da hoče iti v samostan v Pletenje. Ta izjava je seveda vzbudila mnogo veselosti. Namesto v Pletenje pa pojde Salobir sedaj v Maribor, ker ga je sodišče zaradi vloma obsodilo na 1 leto in 8 mesecev robije in izgubo častnih državljskih pravic za dobo 2 let.

c **Zaradi zločinstva po členu 3. zakona o zaščiti države** je okrožno sodišče v Celju v torek obsodilo 28-letnega, v Gorici rojenega čevljarskega pomočnika Samuela Gorjupa iz Celja na 10 mesecev strogega zapor.

c **Veržništvo.** Pred dnevi sta 38-letni krošnjar Osman Caferović iz Dubice in 51-letni krošnjar Oman Harović iz Prijedora kupila v neki celjski veletrgovini več preprog srednje kakovosti in jih nato prodajala strankam s 100-odstotnim dobičkom. Tako je tudi neka gospodična kupila preprogo za 280 din. Ko je pozneje ugotovila, da je preprogo plačala mnogo previsoko, je oba krošnjarja ovađila policiji. Oba krošnjarja so aretirali in ovađili sodišču.

c **Tatvina v modni trgovini.** Te dni je 27-letna brezposelna služkinja Marica K. iz Šmarja ukradla v neki celjski modni trgovini 200 din vreden ženski klobuk in pobegnila. Stražnik jo je kmalu izsledil in aretiriral. Izročili jo bodo sodišču. Aretiranka je prišla šele pred kratkim iz zapor, kjer je sedela zaradi tatvine.

c **Delovni trg.** Pri celjski borzi dela je bilo 20. t. m. v evidenci 289 brezposelnih (161 moških in 128 žensk) na-

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najhitreje in najbolje kupite, prodate ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom.

sproti 307 (165 moškim in 142 ženskam) dne 10. t. m. Delo dobi 7 rudniških kopačev, 2 hlapca, 1 kleparski pomočnik, 10 kuharic, 6 kmečkih dekel, 3 služkinje ter po 1 natakari in sobarica.

c **Nezgoda na celjski postaji.** V ponedeljek okrog 20.30 je iztiril pri Javnem skladišču tovorni vagon in podrl zaporni zid. Druge škode k sreči ni bilo.

c **Člani Vodnikove družbe** naj blagovolijo poravnati letošnjo članarino čimprej pri celjskem poverjenstvu Vodnikove družbe v podružnici »Jutra« v Kocenovi ulici. Tam se sprejemajo tudi novi člani.

c **Celjsko številko »Planinskega vestnika«** dobite v pisarni Savinjske podružnice SPD v Celju, hotel »Beli vol«.

c **V počastitev spomina g. dr. Gvidona Serneca** so darovale odbornice Kola jugoslov. sester v Celju 880 din v sklad sestre predsednice Marice Sernečeve, ki je namenjen letovanju revne dece. S tem žele izraziti hvaležnost za pokojnikovo naklonjenost društvu, saj je izvršil vse pravne posle pri nakupu doma v Bakarcu brezplačno in dal mnogokrat dragocene nasvete, da je društvo ukrenilo pravo. Pripomogel je tako k lepemu razvoju društva, ki more po 19-letnem obstoju pokazati dobre uspehe svojega dela. Slava spomenu dr. Gvidona Serneca!

c **Dijaški kuhinji v Celju** je darovalo uradništvo davčne uprave v Celju 130 din namesto venca na krsto ge. Marije Grahove, soproge višjega davčnega inšpektorja g. Draga Graha v Celju.

Banovinske zvezke ima stalno v zalogi knjigarna Karl Goričar vdv., veletrgovina s papirjem, Celje.

c **Dobava kruha za odsek za obvezno telesno vzgojo.** Mestna občina celjska je razpisala dobavo kruha za odsek za obvezno telesno vzgojo za dobo od 1. novembra do 31. decembra t. l. Dnevna dobava razen ob sobotah, nedeljah in praznikih 30 do 45 hlebkov iz enotne moke, težkih 10 do 11 dkg. Kruh je treba dostavljati v telovadnico II. deške narodne šole v Komenskega ulici ob 17.30. Ponudbe je treba vložiti do včetega 30. t. m. v vložišču mestnega poglavarstva.

c **Zlata zapestna ura se je izgubila.** Pošteni najditelj naj jo proti nagradi odda v upravi lista.

c **Zdravniško dežurno službo za člane OUZD** bo imel v nedeljo 27. t. m. zdravnik dr. Drago Mušič na Cankarjevi cesti.

Iz občinstva

„To je samo za Kranjce!“

Ugleden narodno obramben delavec nam piše:

Nedavno je nekdo nabiral po Celju naročnike za list »Kočevski Slovenec«, ki ga izdaja konzorcij, čigar predsednik je g. Karel Škulj, župnik v Dolenji vasi pri Ribnici in bivši narodni poslanec. Nabiralec je obiskal tudi nekega duhovnega gospoda, ki uživa pri vladajoči stranki velik ugled in ki je predsednik nekega tukajšnjega znanega podjetja. Pokazal mu je list in mu prigovarjal, naj bi se nanj naročil in s tem podprl delo za narodno obrambo.

Vinko Gaberski:

Žlahta

Ti zaidem oni dan v Splitu v carskem rovu v podrum, kjer bi bila večna tema, če ne bi pod stropom medlele tri lučke. Bilo je tudi precej dima in tako sem se moral šele razgledati, ko sem odgrnil težko zaveso ob vhodu.

Pač, tamle v kotu za mizico sedi samo eden človek; za enega je še mesta tam. Pripotim in sedem; seveda z dovoljenjem, kakor se spodobi. Na mizo ob steni položim trikrat zloženo celjsko »Novo dobo«. In ta vražja znanka je kriva vsega, kar pride.

Naročil sem »za nekoliko dinara« kuhanega povenjenega svinjskega rilca in pa precejšen kos takega uhlja. To je moje posebno nagnjenje. Oh, ko pa je tako dobro! Zlasti če je ušesa skoraj sam hrustanec. Ne vem, kak okus imate vi, ampak jaz sem že tak. Oprostite!

Belo prepasan možič mi prinese na krožniku tisto reč, lepo razrezano, in kos neljudskega kruha, pa zobotrebec

namesto vilic. »A kakvo vino želite?« Jasno, da »kvarat crnoga sa vodom«.

Ko sem imel tako vse pred seboj, sem šele pogledal, kak in kdo je moj nasprotnik pri mizi. Resnično, ni bil prijatelj, ampak nasprotnik. Opazoval sem nekaj časa zapito in neobrito lice in jako ponošeno obleko, pa raztreščeni čevlji na nogi, ki jo je zasadil primerno proč od mize. Dalmatinec ni, to je enkratena.

Neznanec je to videl in ker je bilo med nama že nekoliko stika, je odrinil prazno čašico, se oprl z lakti na mizo, se nagnil proti meni, da je zapuhtelo po žganju, in vprašal: »Gospod je tudi Slovenec?«

Hm, ni mi bilo za družbo in novo znanstvo, ko sem toliko starih že srečno likvidiral, ali ker nas vtrajno uči, da slovenstva ne smemo tajiti ali ga zapostavljati, sem plaho priznal, da sem. Mila domovina, oprosti svojemu nevrednemu sinu to slabost. Ali ti veš, da vsi niso dovolj močni, da bi povsod krepko pokonci hodili.

Sedaj se je pa začel napad: »Aha, saj sem si mislil, da ste iz Celja. Jaz

Celje dobro poznam. Pa ste tudi od tam doma? Poznate enega gvišnega...?«

Da bi zajezil povodenj, sem povedal, da sem že tudi bil v Celju, ampak poznam komaj koga. Jaz sem sploh tam od Slovenske Bistrice.

»Od Slovenske Bistrice? No, to je pa imenitno! Potem pa poznate...? To je moj stric. Pa tisto... Tista je moja mrzla teta. O, pa sem imel še druge tam, a so pomrli ali pa se odselili. Oh, lepo je tam, lepo. Pri moji duši, kako smo včasih pili. No, seveda, to je bilo pred vojno. Mladi smo bili, pa denarja je bilo ko toče. Sem šel na sejem, pa sem gnal po dvajset konj in za vsakega je kaj padlo. Sploh pa, veste, na tihem rečeno, takrat se je še dalo živeti. Sedaj pa, no saj veste, saj se vidi, da ste tudi vi bolj inteligenten. Ne bom pravil.«

Mene je to priznanje inteligentnosti silno vzravnalo.

Veseli sem se, da res utihne, ali on zopet pritise: »Ja, odkod pa ste potem čisto natanko, kako se pišete, da bom vedel?«

Zdi se mi, da se mi ni treba sramovati imena, pa sem se izdal. »Kručinal, vi ste to? Tisti, ki se je po šolah potikal? Pri moj duši, pa kako ste oblečeni! Kaj pa delate? Ja, hudiča, saj ste čisto podobni očetu. Saj jaz sem ja starega poznal. Pa kako dobro! Čujte, dajte no kaj za pijačo! On je bil tudi dober človek.«

Videl sem, da je mož precej pijan. Hotel sem mu naročiti dva deci in izginiti. Ampak ne.

»Ne, mi budemo pili pol litre. To je moj — kolega.« Tako je on popravil in podprl naročilo.

Svet je začel stezati vratove; neki mornariški podoficirji, Slovenci, so se simpatično hahljali, češ, ta škric si je pa nadrobil juho.

Stopil sem h krčmarju, potrdil naročilo in plačal naprej. Kajti cene »grejo gor«.

Ampak, da bi bilo ostalo pri »kolegatu«! Moj sobesednik je začel brodit po spominih in je izklesal neko sorodstvo. Najprej je povedal, da je onov Rudolf, da je bil tri leta za-

»To je samo za Kranjce, Štajercev to ne zanima«, je bil gospodov odgovor.

Ko pa je nabiralec pripomnil, da pri takem narodnem pokretu v današnjem času vendar ne gre delati razlike med Štajerci in Kranjci, da smo vendar vsi le Slovenci, ga je gospod rezko prekinil: »Ne naročim!«

Njegova stvar je, ako se ni hotel naročiti na list; tudi ni vsak zavzet za narodno obrambno delo. Vsekakor pa bi bilo bolje, ako bi si bil pridržal svoje popolnoma zgrešeno in kvarno naziranje o slovenskem narodno obrambnem delu. Res lepe uspehe bi dosegli Slovenci na tem področju, ako bi se ravnali po njegovih nazorih! No, pa hvala Bogu, da je dandanes med nami že prav malo inteligentov s takšnim pojmovanjem slovenskega narodnega problema!

Sokolstvo

II. vsesokolski zlet v Beogradu 1941

Sokolsko društvo Celje-matica smatra za važno, da pravočasno opozori svoje članstvo in naraščaj na II. vsesokolski zlet v Beogradu. Glavni zletni dnevi bodo od 5. do 8. septembra 1941. Uvod v zletno leto je bil letošnji 6. september s prenosom poslanice Nj. Vel. kralju Petru II. V mesecu januarju bo v Beogradu sokolski glasbeni festival, ki ga bodo prenašale vse radijske postaje v državi. Februarja bodo prireditve iz zimskih telovadnih panog. V času od 1. do 15. junija bodo dnevi sokolske in srednješolske mladine. Dne 28. junija bo proslava v spomin padlim borcem in kosovskim junakom.

V zvezi z zletom bodo splošne tekme, tekme v obrambnosti, prostih panogah in plavanju, tekme v vrhunski telovadbi ter v tekmovalnih in narodnih igrah. Na zletu bodo nastopili vsi odelki, deca, naraščaj, članstvo, nadalje šolska mladina, gojenci šole za telesno vzgojo, vojska in mornarica in gostje. Zlet bo poveljčala mogočna povorka, ki naj dokaže pred svetom moč jugoslovenske sokolske organizacije. Na Banjici bo defile sokolstva. Posebej moramo še omeniti zletni prizor »1804—1941« po zamisli brata Bogoljuba Krejčika. Seveda bo prirejena tudi velika sokolska razstava. Deloma med zletnimi dnevi, predvsem pa po zletu bodo izleti na Avalo in Oplenac, na Kosovo, na naše morje in na naše planine.

O novostih pri pripravi zlet bo mo brate in sestre sproti obveščali. Prihodnje leto, ko bo zaključena sokolska Petrova petletka in ko bo Nj. Vel. kralj Peter II. prevzel vladarske posle, mora biti na II. vsesokolskem zletu v Beogradu zbrano vse članstvo in ves naraščaj našega društva. Razmišljajte, ali imate slavnostne kroje in sredstva za pot. Dosti imate časa, da si vse to oskrbite, zato takoj na delo! Zdravo!

Pismo s strelskih tekem sokolskega saveza

»Ne pomaga orožje, ne pomaga navdušenje, ako ni za orožje sposobnih mož in ako ni poleg navdušenja moči brez medlosti. Kasno in brezuspešno je dvigniti se brez priprave na odpor, ko zagrmí in zaječi ura izkušnje«. Sledeč

prt, ker pravice že davno ni več, in da mu je žena ušla z drugim v Tajčland. Na tihem sem ženo blagrovat. O, ko bi jaz mogel uti! Ali zadeva me je že nekoliko zanimala. Z žlahto sem vedel, da ne bo prehudo, ker tisto malo, kar je je, resnično dobro poznam. Ampak morda izvem kaj drugega.

»O, seveda, vidite: Vaše matere mati in moj dedec, namreč očetov oče, sta si bila mrzla sestriča.«

Brrr, vse mrzlo. Teta mrzla, sestriča mrzla, meni pa tako vroče!

»Kolikokrat so mi rajni oči o tem pravili! Ampak, seveda, mi smo bili reveži. No, pa saj vam ničesar ne očitam.«

Moj žlahtnik je že kazal očite znake pijanosti. Vprašal sem ga, če bi nekaj dinarjev česa pojedel.

»Ne, za pijačo še rajši kaj dajte. O, kako so bili vaši ljudje dobri. Nekajkrat sem bil pri vas doma. Pa vi ste bili po svetu. Ja, kaj pa res delate v Splitu? Služite kaj? Pri moji duši, jaz sem čisto suh. Iz Sarajeva sem prišel, imam tu kolekata, ki je natakar, pa mi

temu Tyrševemu nauku in duhu današnjih potreb se je tudi celjski Sokol polnoštevilno odzval vabilu k prvim strelskim tekam Saveza SKJ, razpisanim v smislu sokolskega načrta o narodno obrambni pripravljenosti za 19. in 20. t. m. v Beogradu.

Od 170 Sokolov strelcev, zbranih ta dva dneva v jugoslovenskem kraljevskem mestu, je odpadlo samo na celjsko sokolsko župo 30 tekmovalcev, to je 20 članov in 10 naraščajnikov; številčno smo bili torej najmočnejši, posebej še v zastopstvu slovenskega sokolstva, ki je z mariborsko in kranjsko župo kot ostalima udeležencema skupaj štelu okrog 60 tekmovalcev. Potemtakem smo Celjani močno dokazali svojo številčnost, zlasti tistim, ki trde, da nas je vedno manj. — Naša pot gre vedno naprej in vedno navzgor.

Kot uvod v strelske tekme so bile 19. t. m. popoldne na Avalski cesti izvedene naraščajske kolesarske tekme na progi 10 km. Že takoj prvi dan je celjska sokolska župa žela zavidljiv uspeh, ko je br. Jože Klenovšek (Sokolsko društvo Zidani most) v času 15.23 prvi privozil na cilj; tudi tretje, četrto in peto mesto so zasedli naši po sledečem redu: tretji Boris Kovač, četrty Lojze Makuc (oba Celje-matica), peti Boris Koprivšek (St. Jurij). Uspeh naših naraščajnikov je tem večji, ker so tekmovali z navadnimi potniškimi kolesi, dočim so n. pr. Beograščani, ki jim je bila progaznana, startali z dirkalnimi.

Glavni del tekmovalj je bil izveden v nedeljo 20. t. m. na vojaškem strelišču v Jajincih, ki velja za najlepše in največje strelišče na Balkanu. Pred pričetkom samih tekmovalj je na jutranjem solncu postrojenim tekmovalcem gardni polkovnik in referent strelskega odseka SSKJ br. Pavlović objasn timer in namen teh strelskih tekem. Sokol nas ni pozval k streljanju, da bi med nami organizirali četo profesionalnih strelcev, temveč da bi iz sebe napravili borce, ki bomo znali zagrabit za puške, kadar bomo pozvani, da branimo svojo zemljo. Tekmovanje se je pričelo s pozdravno besedo namestnika načelnika SKJ br. Polića. Streljali so z malokalibrsko puško na daljavo 50 m in z vojaško puško na daljavo 100, 200 in 400 m — v poslednjih dveh disciplinah samo članstvo — vsak s 5 naboji iz ležečega položaja brez naslona. Tudi to pot se je celjska sokolska župa nad vse častno odrezala. Tako je v streljanju na daljavo 100 m dobila med člani saveznega prvaka v osebi br. Jožeta Pikla (St. Jurij). Med oddelki je oddetek v postavi R. Milošević, B. Mirnik, M. Pšeničnik zasedel peto mesto, oddetek v postavi S. Cigler, J. Čehovin, M. Lah pa šesto mesto. V streljanju na 200 m so se izkazali bratje Mariborčani, ki so odnesli prvo in drugo mesto med oddelki, med poedinci pa tretje in četrto mesto. Zelo častno se je odrezalo Celje v streljanju na daljavo 400 m, kjer je v postavi L. Cokan, G. Grobelnik, dr. Savo Zužič osvojilo drugo mesto takoj za beograjskim matičnim oddelkom; med poedinci je br. F. Smola zasedel tretjo, br. Grobelnik pa šesto mesto. Pri streljanju na daljavo 50 m iz malokalibrske puške se je sreča nasmehn timer spet bratom Mariborčanom, ki so v

da včasí kaj. Jem pa tako malo. Pozimi bi rad tu ostal; gori je mrzlo.«

Bil sem že precej brez moči in bilo mi je vseeno. Vztrajal sem pa še, ko mi je mož razodel, da zapravo ni treba, da bi se vikala... Ne boš, častiti žlahtnik! Tisto pa ne. Jaz že davno nisem pristaš pristne demokracije.

»Pa mi posodite stotak! Gotovo imate denar, ko reveža zaničujete. In še domačega človeka. E, bo skoro boljše, se že vidi. Potem bomo pa mi!«

Ta napoved me je nekoliko iznenadila, ker sem vedno mislil, da bom »potem« jaz. Pa bodi po njegovem. Saj pustiti nade, to boli.

Denar, denar. Tudi dva kovača sta denar. In te je Rudolf dobil za odkupnino.

Vražja »Nova doba«! Sedaj še v carski rov ne bom več smel. Prosim Vas, če bi srečali kje Pečnika, recite mu, naj odstriže listu glavo in mi ga tako pošilja.

Sklenil sem, da zatajim svoj narod, jezik in dom, če bi mi še kdaj kaj podobnega pretilo.

FRANJO DOLŽAN

ZAHTEVAJTE PONUDBE IN PRORAČUNE!

Za kresijo 4
Telefon 245

VODOVODE
KLEPARSKA DELA
STRELOVODE

Vam naredi solidno in po konkurenčni ceni, ravno tako izvršuje tudi vsa popravila

tekmi oddelkov zasedli prva tri mesta, dočim je Celje v že znani postavi Cokan — Grobelnik — dr. Zužič osvojilo peto mesto, prav tako pa je tudi šesto mesto pripadlo že prej zmagovitemu oddelku Milošević — Mirnik — Pšeničnik. Med poedinci je zmagal Kranj, naslednja štiri mesta so pobrali Mariborčani, dočim je šesto mesto pripadlo celjski župi in to br. Jožetu Piklu.

Sloves celjskih Sokolov strelcev je povečal še naš naraščaj, ki je pri streljanju na daljavo 100 m zasedel med oddelki drugo in četrto mesto, med poedinci pa z br. Avgustom Kebličem tretje mesto.

Po strelskih tekмах so množico razigranih Sokolov in Sokolicev z avtobusi prepeljali na Avalo. Z najvidnejšimi predstavniki savezne uprave so se tekmovalci poklonili manom Nezmanega junaka, na grob žrtve za svobodo naše domovine pa je bil položen lovorjev venec. Med drugimi predstavniki sokolskih žup je tudi br. dr. Zužič z gniljivo besedo počastil spomin Nezmanega junaka, v imenu Saveza pa je general br. Lj. Maksimović s toplo besedo poudaril veličino in lepoto žrtve, ki jo je zahtevala osvoboditev našega naroda. Dan se je že nagnil, ko se je sokolska množica vrnila v mesto, da se v domu kralja Aleksandra udeleži svečane večerje ob zvokih sokolskega orkestra in čuje rezultate popoldanskih tekem. Tudi ob tej priliki je bilo izrečeno nekaj pozdravnih besed. Čestitajoč zmagovalcem je general br. Lj. Maksimović opozoril, da Sokoli ne smemo šteti samo zadetih krogov, temveč moramo šteti pogumna srca naših Sokolov, katerih puške bodo smrtonosne, kadar bo naša domovina, najlepša med najlepšimi, kar jih je ustvaril Bog, kriknila po svobodi, kadar bomo roko pod roko in dvignjenih čel stopili na njene branike... Kraljevo kolo nas je spojilo v kolo jugoslovenskih Sokolov; bila je to vez bratstva, vez enakosti, ki je srce priklenila k srcu. Po tem pa je kronist še enkrat s pesmijo obudil preživeti dan:

»Braća 'z Dravske banovine,
Kranjske gore i doline
sve nas redom pobeđoše
i trofeje kući odnesoše...«

Tekmovanja so bila naslednji dan zaključena z odhodom na Oplenac, kamor se je šla poklonit delegacija jugoslovenskega sokolstva, v kateri je župni načelnik br. Tone Grobelnik iz Celja zastopal tekmovalce. Spomin na kralja Zedinitelja je bil počaščen s položitvijo velikega lovorjevega venca.

Zvečer so se Sokoli vrnili v svoja gnezda s podvojenim zaupanjem v svoja očesa, čeprav ne vsi kot zmagovalci tarč, toda vsi, prav vsi kot zmagovalci svojih src, a premagovanje zaprek in težav, ki so v nas in zunaj nas, je važna, da, najvažnejša naloga sokolskega dela.

Gustav Grobelnik.

x Socialnemu skladu starejših sester pri celjski sokolski župi je darovala sestra Marica Sernečeva v Celju 1.000 din v počastitev spomina svojega pokojnega soproga, ki so ga spajale tesne vezi s celjskim Sokolom. Odsek izreka najtoplejšo zahvalo!

x Sokolsko društvo Celje-matica vabi brate in sestre, ki imajo veselje do vaj v ritmičnih plesih in narodnih kolih, da se jih udeležijo v soboto 26. t. m. ob 20. v telovadnici mestne osnovne šole.

Sport

Olimp : Bratstvo

V nedeljo 27. t. m. ob 14.15 se prične na Olimpovem igrišču v Gaberju ligina prvenstvena tekma med SK Olimpom in SK Bratstvom z Jesenic. Ker je Bratstvo v dobri formi in bo vsekakor tudi Olimp napel vse svoje sile, da doseže časten rezultat, bo srečanje gotovo zelo razgibano in zanimivo. Sodil bo g. Koplč iz Maribora.

Ob 13.45 se prične na istem igrišču prvenstvena tekma mladine SK Olimpa in SK Jugoslavije. Sodil bo g. Špat.

* Olimpijski peterboj za prvenstvo Celja. SK Celje razpisuje tekmovalje v olimpijskem peterboju za prvenstvo Celja in za pokal g. A. Misleja. Tekmovanje bo v nedeljo 3. novembra ob 9.30 na Glaziji. Tekališče je dolgo 380 m, ima 4 nedvignjene zavoje in je pokrito z ugaski. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani člani klubov, ki so včlanjeni v SLZ. Naslov prvaka Celja in pokal prejme prvoplasirani Celjan. Drugi prejme diplomu. Pokal brani Adolf Urbančič. Poleg disciplin peterboja bodo še druge discipline. Vrstni red tekmovalja: daljina, 800 m, kopje, 110 m z zaprekami, kladivo, 200 m, krogla, 1000 m jun., disk, troskok, 100 m jun., 1500 m. Prijave je treba poslati do 2. novembra na naslov SK Celje, Gosposka 20. Prijavnina za peterboj 10 din.

* V tekmovalju za prvenstvo hrvatske lige sta bili v nedeljo v Zagrebu dve tekmi. Gradjanski je premagal Bačko s 7:0 (5:0), Concordia pa splitskega Hajduka z 2:1 (0:0). V hrvatski ligi vodi Concordia z 12 točkami pred Gradjanskim in Hajdukom. V srbski ligi so bili doseženi v nedeljo naslednji rezultati: v Beogradu Bask:Bata 1:0 in Jedinstvo:Slavija (S) 4:1, v Novem Sadu BSK:Vojvodina 2:2, v Subotici ŽAK: Jugoslavija (B) 3:1 in v Pančevu Jugoslavija (J):Gradjanski (S) 3:2. V srbski ligi vodi BSK s 13 točkami pred beograjsko Jugoslavijo in Vojvodino.

* V 8. kolu slovenske lige so bili v nedeljo zabeleženi naslednji rezultati: v Mariboru Ljubljana:Maribor 3:3 (2:2), v Trbovljah Amater:Olimp 4:2 (3:1), v Ljubljani Mars:Bratstvo 2:2 (2:1) in v Kranju Železničar:Kranj 1:0 (0:0). V slovenski ligi vodi trboveljski Amater s 13 točkami pred Ljubljano in Železničarjem.

* V celjskem prvem razredu je bila v nedeljo samo ena tekma in to v Brežicah, kjer je SK Brežice premagal celjske Atletike z 2:1 (0:1).

Šah

Spominski turnir dr. Antona Schwaba

V 15. kolu spominskega turnirja dr. A. Schwaba, ki ga prireja Šahovski klub Gaberje, so bili zabeleženi naslednji rezultati: F. Csörgő:Hajsinger 1:0, Verčkovnik:Golja 1:0, E. Csörgő:Medved 1:0, Slimšek:Rajšek 1:0, Esih:Pukmajster 1:0, Mirnik:Habenšus remis, Regner:Fajs 0:1, J. Schneider:F. Schneider 1:0. Partija Domajnko:Ahtik je bila prekinjena. Prekinjeni partiji: F. Csörgő:F. Schneider 1:0, Esih:Domajnko 1:0.

Rezultati 16. kola: Ahtik:J. Schneider 0:1, Fajs:F. Schneider 1:0, Hajsinger:Domajnko 0:1, Golja:F. Csörgő 1:0, Medved:Verčkovnik 0:1, Rajšek:E. Csörgő 0:1, Pukmajster:Slimšek 0:1, Habenšus:Esih 1:0, Mirnik:Regner 1:0. Rezultati prekinjenih partij: Regner:Medved 1:0, Domajnko:Ahtik 1:0, Fajs:Habenšus 1:0, Esih:Medved 1:0.

Stanje po 16. kolu: J. Schneider 14½, F. Csörgő in Fajs 14, Golja 12, Mirnik in Verčkovnik 11½, E. Csörgő in Habenšus 10, Slimšek 9, Esih 8, Domajnko in Regner 7, F. Schneider 5½, Hajsinger 4, Medved 3, Rajšek 2, Ahtik 1, Pukmajster 0 točk.

Zadnje kolo bo v torek 29. t. m. Razdelitev nagrad bo v nedeljo 3. novembra. Takrat bo tudi proslava petletnice obstoja Šahovskega kluba Gaberje.

Zanimiva šahovska tekma v Celju. V nedeljo 27. t. m. ob 9. dopoldne se prične v restavraciji hotela »Evrope« šahovska tekma med celjskimi brivci in Šahovskim klubom Gaberjem. Tekma bo gotovo zanimiva, saj je med brivci nekaj dobrih igralcev. Za brivce bo nastopil tudi g. Andrija Mišura, ki je že znan z letošnjega nacionalnega amaterskega turnirja v Celju, a je tudi brivec in se mudi sedaj na vojaškem dopustu v Celju. Tekmo bo vodil g. Mirko Fajs.

Oglašuite!

Iz naših krajev

Laško

Franc Henke †

Laško, 25. oktobra.

V sredo ob 17. je umrl v bolnici v Ormožu g. Franc Henke, lastnik znane hotela v Laškem. Težka želodčna bolezen ga je mučila že 11 let. Moral se je podvreči ponovnim operacijam, končno pa mu je upešalo srce in je podlegel kapi, ko smo že pričakovali njegove vrnitve iz bolnice.

Gosp. Henke, ki je dočakal starost 52 let, je bil znana osebnost in priznan strokovnjak v hotelirstvu. Po rodu je bil Nemec. Njegovi starši so od l. 1904. kupili že dolga desetletja obstoječi hotel Horiak v Laškem in se preselili semkaj iz Dravograda. Po smrti njegovega očeta je vodila hotel mati, za njo pa ga je prevzel med vojno g. Henke, ki je poročil l. 1912. go. Lino iz znane Valetove rodbine v Laškem. Hotel se je pod njegovim vodstvom zelo povzdignil in so ga obiskovali ne samo domačini, temveč tudi tujci, ki prihajajo v Laško.

Gosp. Henke se je kot Nemec po prevratu sprijaznil z novim položajem, postal je lojalen, miren in dober zdravljaj. Sodeloval je v mnogih slovenskih društvih: Sokolu, »Humu«, Jadranski straži, Mestni godbi, gasilski četi, Olepševalnem društvu, gostilničarski zadruzi, Društvu hišnih posestnikov in mnogih drugih društvih. Zlasti je bil naklonjen Sokolu, kateremu je nudil, ko Sokol še ni imel lastne strehe, na razpolago svojo dvorano za poslovanje, dramatiko, koncerte, zabave itd. Pri požarih je dal gasilski četi vedno takoj na razpolago svoja vozila in konje in je često sam vozil na pozorišče požarov. Mnogo let je bil član občinskega odbora v Laškem. Bil je vedno odločno naprednega čuša, znan kot velik šaljivec in ljubitelj petja, pošten in značajan, kakor jih je v teh težkih časih malo. Zato so ga njegovi prijatelji spoštovali in ga imeli radi. Pokojni je bil zvest član lovske družbe, v katero je rad zahajal in v veselju preživiljaval z lovskimi tovariši lepe ure. Pred dvema letoma je zasadil v bližnji Strmci, ki je nekoč slovela po svojem vinogradništvu, nov vinograd in se veselil prve brakade, ko bo lahko povabil lovske družbe na lastni pridelek. To veselje mu je sedaj vzela smrt.

Truplo so prepeljali iz Ormoža v Laško. Pogreb bo v petek ob 16.30 iz hiše žalosti v Laškem na domače pokopališče.

Pokojnemu bodi ohranjen lep in trajen spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

Občinska seja

Laško, 25. oktobra.

Dne 13. t. m. je bila v Laškem občinska seja. Tako dolge seje menda še nismo imeli, saj je trajala od 9. do 1. popoldne. Na dnevnem redu je bilo 13 točk. Po treh uvodnih upravnih točkah so v tajni seji reševali personalne zadeve. Zaradi draginje so povišali prejemke uslužbenca Blagatinšku od 900 na 1000 din in cestarju Gučku od 700 na 1000 din. Cestarju Kolšku in Zupanu bo uprava plačevala prejemke po uredbi o minimalnih mezdah, tajnika Jenka pa so po pragmatiki namestili z avtomatičnim poviškom 200 din. Vsi ti poviški bodo šli v breme proračunskih prihrankov. Glede nočnega čuša g. Blagatinška je bil g. Trop mnenja, da bi mu odbor povišal plačo na 1100 din, ker je najstarejši občinski uslužbenec (ima nad 16 let službe) in je bil že od nekdaj najbolj prikrajan. Vsi mlajši so hitreje prišli do poviškov. Izgovor, da ima vse otroke pri kruhu, je jalov. Poleg tega tudi ne bo imel pokojnine, ker se ni nihče brigal za njegovo stalno namestitev. Guček ima n. pr. vsaj nekaj posestva in je šele leto dni v službi, prav tako zvančnik Kolšek in stražnik Šon, ki že imata po 1000 din. Cestar Kolšek in Zupan bosta z minimalno mezdo na boljšem od njega.

Za vodovodni odsek je poročal Deželak, da je naročenih 12 števecv. Tri števce, ki so jih že dobili, prejmejo trije največji potrošniki (imen ni navedel).

Poročila odsekov so bila dolgotrajna. Pri poročilu za socialni odsek je predlagal Košec, da bi uprava zaradi

draginje povišala vsem občinskim revežem podpore v mejah proračunskega prebitka. Poročila o starih revežih so vprav porazna in grozotna. Hrastelj je predlagal, da bi uprava takoj najela desinfektorja, ki bi razkužil ubožnico, ker siromaki silno trpe vsled stenice. Potrebna so v vseh sobah nova tla, ki so sedaj polna mrčesa. Ojsteršek je omenil, da leži na Planinci neki starček pod kanalom, ker se brat, ki je prevzel posestvo, ne briga zanj. Košec je omenil 89-letno stanko, ki zaradi hromosti stalno leži in je prejemale samo po 60 din podpore. Sedaj so ji dali 100 din. Omenjamo tudi primer v Žikovci, kjer bivata zakonca Kovačeva v skalni duplini. Že na več sejah smo čuli o obupnih razmerah zapuščenih otrok, slaboumnih, neozdravljivo bolnih itd., ki jim sicer uprava odobri skromne podpore, s katerimi pa ne morejo ne živeti ne umreti. Kdor prisostvuje sejam, se lahko zamisli v tragiko našega podeželja. Tisti, ki imajo posestva, so po navadi precej ozkosrčni in sebični do takih nesrečnežev. Hrastelj je opozoril zaradi povečanja brezposelnosti na zimo, da bi uprava izposlovala čimprej pri banski upravi podpore, ki jih namerava država izplačati občinam za javna dela iz milijardnega kredita. Pinter je poročal o prehranbeni akciji in predlagal, da bi uprava izposlovala od banske uprave dovoljenje za posojilo na račun knjige za izolirnico v znesku 100.000 din. Za 50.000 din bi nabavili 6 vagonov koruze, skladišče zanj pa nudi brezplačno Hrastelj. Odtod bi prodajali koruzo reflektantom. Ostalo polovico zneska bi porabili za nabavo drugih živil.

Za kmetijski odsek sta poročala Deželak in Kolšek. Šolska sadna drevesnica izkazuje 4000 din dohodkov in 2000 din izdatkov ter bo postala donosno občinsko podjetje. Glede cen za prodajo drevesnih vrst sta bila dva predloga: Trop je predlagal 12, 10 in 8 din, uprava pa 15, 12 in 8 din. Obveljal je predlog uprave. V odbor za drevesnico so bili izvoljeni Bezgovšek, Pavlinič in Deželak z ekspertom Kolškom.

Debata o kmetijskih poteh je bila porazna. Odborniki so predlagali gradnjo cele vrste mostov, škarp in cest. Blagajnik je opozarjal, da ni kritja in da bi bilo treba z novim proračunom povišati doklade. Deželak je izjavil, da so razmere postavile proračun na glavo. Material in delovna moč sta se podražila, potrebe postavljajo čedalje večje, občinski ubožecv je vedno več itd. Trop, blagajnik Deželak in drugi so svetovali, da bi prizadeti tudi sami popravljali pota. Goter se je izjavil za kuluk. V Šmiklavžu bodo popravili javno stopnišče, zaklonišča v Laškem bodo zapečatili in naprosili bansko upravo, da bi dovolila porabo ostanka 120.000 din od knjige izolirnice za nadaljnje pokritje Žikovce od Horjakove do Šipkove hiše. Za zaklonišča so odobrili 35.000 din, za nov pisalni stroj pa 2000 din. Prva etapa pokritja Žikovce je stala 125.827 din, druga pa 47.000 din. Soglasno so bile povišane tehtarine na občinski tehtnici od 3, 4, 5 in 6 na 5, 6, 7 in 8 din zaradi draginje in nabave nove tehtnice, ker bodo to plačali itak bogati izvozniki živine. Soglasno so bili izvoljeni v odsek za obvezno telesno vzgojo Deželak, Pavlinič in Hrastnik; pritegnili bodo morda še Hrastelja in Bratušo. Oddaja lovišč v podzakup po Pleskovičju gg. Korošcu in dr. Rošu je bila odobrena soglasno. Tudi zagotovilo občinskega domovinstva Antonu Kendi je bilo odobreno soglasno.

1 Prevažanje jabolk z društvenim avtomobilom. Gostilničar D. P. iz Laškega je pred dnevi odpotoval z avtomobilom laške gasilske čete v Savinjsko dolino in pripeljal na svoj dom večjo množino jabolk. Ali je uporaba društvenih vozil v zasebne namene dopustna? Podporni člani gasilstva v Laškem želimo, da se taka izposojanja takoj odpravijo. Če bi si pod bivšim predsednikom dr. R. kdo kaj takega dovolil, bi bil takoj ogenj v strehi. Tako ravnanje tudi ni v skladu z društvenimi pravili in načeli.

1 Zakaj ne pride do gradnje javnega stranišča? Po izjavi predsednika »Kota«

je za to javno delo že določen prostor, gotov je načrt in na razpolago tudi kredit, a delo se še do danes ni pričelo. Predsednik se izgovarja na občino, ta pa spet na predsednika »Kota«. Ker je graščinsko stranišče škandalozno, je izvedba načrta res nujna. Ne razumemo, da nekateri pri takih delih tako radi delajo nepotrebne zapreke, posebno če je za kak načrt dovolj denarja. Na vsak način pa naj povedo gospodje, zakaj ne pride do gradnje in kaj je vzrok zavlačevanja.

1 Znamenje časa. Pred dnevi je prišel iz Čakovca neki bolgarski prodajalec sočivja. Na Orožnovem trgu je v najkrajšem času razprodal vso zelenjavo, ker jo je nudil po izredno nizkih cenah. Ker so pa cene sočivja v Laškem običajno zelo visoke, ga je nekdo ovadil, a se je hitro izkazalo, da ima bolgarski prodajalec obrt. Tako bo seveda prišel v Laško še vsako soboto, da se bodo naši delavci, obrtniki in nameščenci vsaj poceni naužili sočivja.

1 Iz politično upravne službe. Gosp. Andrej Bizjak, sreski načelnik v Logatcu, je imenovan za sreskega načelnika v Laškem. Iz Laškega pa je premeščen v Logatec sreski podnačelnik g. dr. Martin Orožim.

1 Iz orožniške službe. Na Zidani most odhaja orožniški narednik g. Roman Dežutl, ki je služboval pri nas nad tri leta. Bil je izredno dober javni organ, ki je hitro odkril vsak zločin, vlom in tatvino. Zaradi službene vneme si je celo nakopal bolezen. Marljivemu g. naredniku želimo na novem službenem mestu kar največ uspehov in zadovoljstva!

1 Ustanovni sestanek podružnice Unije za zaščito otrok v Laškem, ki obsega ves teritorij laškega sreza, razen občin Trbovelj in Hrastnika - Dola, je bil 20. t. m. dopoldne v šoli »B« v Laškem. Sestanek je vodil šolski upravitelj g. Juro Kislinger, ki je tolmačil številnim udeležencem visoke cilje in pravila te človekoljubne organizacije. Za predsednika podružnice je bil izvoljen šolski nadzornik g. Vranc, za I. podpredsednika podžupan občine Laškega g. Ivan Deželak, za II. podpredsednika župan občine Sv. Krištofa g. Alojz Lešnik, za tajnika sreski šolski referent g. Ernest Mayer, za namestnico gđc. Marija Ceroškova, za blagajnika sreski šolski nadzornik v p. g. Ljudevit Potočnik, za namestnico gđc. Virantova. Za pregledovalca računov sta bila izvoljena zastopnik industrijskega podjetja g. Adolf Kocol in zastopnica društva »Blago sree« ga. Malenškova.

1 Poročili so se: g. Minko Kužnik, gojenec rudarske šole v Celju, z gđc. Anico Dimnikovo, uradnico Gostilničarske pivovarne v Laškem; g. Alojz Oberžan, tajnik in blagajnik občine Sv. Krištofa pri Laškem, z gđc. Štefi Kranjčev, uslužbenko Radiotherme v Laškem; g. Milan Dragičević, gostilničar v Belem Manastiru v dunavski banovini, z gđc. Rozo Razpotnikovo, kuharico v gostilni ge. Emilije Rozinove v Laškem. Mladim parom želimo obilo sreče!

1 Martinov večer. Kakor smo že objavili, priredi SK Laško v soboto 9. novembra v Sokolskem domu v Laškem Martinov večer s prav peštrim sporedom. Gostom bodo tudi servirali pečeno Martinovo gos. Igrala bo priznana jazz godba. Na sporedu je tudi streljanje za dobitke. Za vsestransko zabavo in tudi za dobrote želodca bo dobro poskrbljeno. Vabimo vse občinstvo, da se udeleži te sportne zabave.

1 Dva nova grobova. V Harju pri Laškem je umrla 59-letna posestnikova žena ga. Frančiška Zalokarjeva. — Na Padežu pri Laškem je umrla 2 meseca stara posestnikova hčerka Roza Sevškova. N. p. v m.!

1 Lepa gesta. Namesto venca na grob hotelirja g. Franca Henkeja so darovali propagandnemu odboru za šolsko kuhinjo v Laškem: Tekstilna industrija d. z o. z. v Laškem 200 din, ga. Aneta Elsbacherjeva 100 din in ga. Hermina Brečka 100 din. Propagandni odbor se za to humano gesto najiskreneje zahvaljuje.

1 Namesto venca na grob tovariša g. Henkeja so laški lovci darovali 300 din za Planinski dom na Šmohorju. Naj bi jih posnemali tudi drugi lovski prijatelji g. Henkeja.

1 Kino Laško. Predstave v soboto 26. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 27. t. m. ob 16.30 in 20.30. Popularni mednarodni detektiv Mr. Moto rešuje svoj naj-

Zdravje

je naše največje bogastvo.

Z bolnimi zobmi

noben

človek ni zdrav.

Chlorodont
zobna pasta

težji primer v zanimivem in napetem filmu »Smrt na dnu morja«. Tajinstvena družba špijonov ograža Suez! Voja špijonov! Ne zamudite! Predigra! — V četrtek 31. t. m. ob 20.30 in v petek 1. novembra ob 16.30 in 20.30 si oglejte ljubko Sonjo Henie v najnovšem veselju filmu »Tuja pesem«. Nove atrakcije na ledu. Predigra.

Rimske toplice

ri Kaj je z odškodninami? Laški cestni odbor je pred leti odkupil posestnikom v Šmarjeti, Ogečah in Rimskih toplicah večja zemljišča za gradnjo novega cestnega odseka, a še do danes ni nihče izmed njih prejel niti dinarja odškodnine. Prizadeti so večkrat posredovali osebno in pismeno pri cestnem odboru, banski upravi itd. Tako je šla pred tremi meseci tričlanska deputacija na bansko upravo, kjer so obljubili takojšnjo izplačilo, a posestniki kljub temu še niso prejeli odškodnin. Ob pričetku gradnje so morali nujno požeti še zeleno pšenico, posekati sadno drevje, ki bi bilo v jeseni še rodilo itd. Sedaj dela že dalje časa počivajo, o odškodninah pa ni ne duha ne sluha. Čeprav je cesta državna, je za odškodnine baje še vedno pristojen cestni odbor, ki je zemljišča tudi prevzemal. Odškodnine so itak malenkostne, stroškov pa so imeli prizadeti že dovolj s prošnjami in vozninami. Prosimo pristojne činitelje, da bi to neljubo in dolgotrajno zadevo čimprej dokončno uredili.

Hrastnik

Sokolsko delo

Hrastnik, 25. oktobra.

V četrtek 17. t. m. zvečer je bil v dvorani Sokolskega doma redni letni občni tukajšnjega sokolskega društva. Br. starosta se je v uvodnih besedah spomnil našega prvega starešine Nj. Vel. kralja Petra II. in našega Sokolaheroja, neumrlega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Nadalje je pozdravil starosto celjske sokolske župe br. Smertnika, ki se je kot zastopnik župe udeležil občnega zbora.

Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je društvo priredilo v minulem letu dve akademiji, tri igre, en izlet na kalske planine, silvestrovanje, miklavževanje, dve pustni veselici, plesni venček, obrambni zbor, tombolo, streljanje ob nedeljah, smučarske tekme, bojne tekme, razna v društveni krog spadajoča predavanja itd.

Iz blagajniškega poročila smo posneli, da je imelo društvo v minulem letu okrog 65.000 din dohodkov. Izgledi so, da bo program, ki je bil izdelan za Petrovo petletko, v načelu izveden, kot je bil predviden. Za izvršitev tega programa je društvo izdalo že 186.920 din.

Župni starosta br. Smertnik je sporočil pozdrave župe in naslovil vzpodbudne besede na vse članstvo.

Statistični pregled izkazuje, da je v društvu včlanjenih 150 članov, 23 naraščaja in 42 dece.

Izvoljena je bila z malimi spremembami dosedanja uprava z br. Farčnikom na čelu. Iz srca želimo, da bi lepe besede, ki so bile izrečene na občnem zboru, rodile dobre uspehe.

Poštarne razmere

Hrastnik, 25. oktobra.

Na tem mestu smo že svoj čas imeli priliko dati oceno naši pošti, odkar so jo premestili v prostore Kmetijske zadruge. Gospodom pri občinski organizaciji JRZ pač ni dalo poprej miru, dokler niso izposlovali premestitve tega urada, ne glede na vestnost ge. Drakslarjeve, ki je nad trideset let korektno in v splošno zadovoljnost občanov opravljala službo na tukajšnji pošti. Kako važna je služba na pošti in kakšne

so posledice netočnosti, hočemo navesti v naslednjih dveh primerih:

Petnajstletna rudarjeva hčerka je zaprosila za sprejem v gospodinjstvo šole nekje v Srbiji. Ravnateljstvo šole je takoj odgovorilo deklici, naj še naknadno pošlje potrebne kolkovane priloge k prošnji, nakar pride prošnja v pretres. Deklica si je z velikim veseljem nabavila dokumente in jih okrog letošnjega novega leta poslala ravnateljstvu omenjene šole. Pričetek šole je bil določen na 21. januar. Deklica je hodila vpraševati na pošto, če je prišlo že kaj pošte za njo, ali vsakokrat so ji rekli, da nič. To čakanje je trajalo cele tri mesece. Nekako sredi aprila pa dobi dekle obvestilo pomožne pošte v Hrastniku, naj dvigne pismo, ki ga je bilo poslalo ravnateljstvo gospodinjstva šole z obvestilom, da bo pričetek šole 21. januarja in da je brezplačno sprejeta v ta zavod. Po izjavi prizadete je pismo ležalo na dolski pošti okrog tri mesece in so ga šele nato poslali v Hrastnik. Dekle je bilo oškodovano za okrog 200 din kolkovine in ni doseglo svojega namena, v svoji potrnosti si je pa poiskalo mesto služkinje pri neki obitelji, kakor mnogo hčerk rudarjev...

Drugi primer: Mali posestnik je naročil »Kmetovalca« iz Ljubljane. Ob običajnem prihodu imenovanega lista so naročniku rekli, da njegovega časopisa ni Ker se je to dogajalo dalje, je naročnik pismeno vprašal uredništvo imenovanega lista, zakaj ne ugodijo njegovemu naročilu. Uredništvo je takoj odgovorilo, da so list v redu odpošiljali na naslov, da ga je pa pošta na Dolu vračala. Šele na podlagi te ugotovitve je začel naročnik dobivati list.

Navedena primera navajamo naši pošti kot resen opomin, da se naj pobriga, da bodo naslovljenci res točno dobivali pošto, ali vsaj, da bodo pravočasno obveščeni o njej, da se ne bodo več dogajali primeri kakor navedena dva. Želimo tudi nekoliko več vpljudnosti napram strankam.

h Rudarji so dosegli povišanje mezd. V torek 15. t. m. je bila v Ljubljani mezdana razprava med zastopniki delavskih strokovnih organizacij in Trboveljske premogokopne družbe v zvezi s porastom draginje. Delavstvo je doseglo 10 do 21-odstotno povišanje mezd. Tukajšnji lokalni načelnik II. rudarske skupine g. Čater je drugi dan sklical rudarski sestanek v prostorih gostilne Birtič. Sestanek je bil zelo dobro obiskan. Izčrpno poročilo o poteku pogajanj je podal g. Makše, tajnik Narodne strokovne zveze iz Ljubljane. Rudarji so v načelu zadovoljni s tem poviškom in želijo, da bi se naraščanje draginje ustavilo, za kar so pa izgledi žal slabi.

h Tragičen dogodek v premogovniku. V ponedeljek 21. t. m. so dobro uro po pričetku jutranje tretjine dela prinesli iz jame mrtvega rudarja Jožeta Urlepa. Pravi jo, da je ravno v trenutku, ko je stal pod jaškom, padel na njega les in ga ubil, drugi pa trdijo, da ga je zadela kap.

Sevnica

s »Krivoprišežnika«, narodno igro s petjem v 6 slikah, ki je prejšnjo soboto žela na sokolskem odru v Sevnici zaradi odlične režije in izvedbe ogromen uspeh, bodo na splošno željo ponovili v nedeljo 27. t. m. ob 15.30.

Krško

kr Gerentstvo na občini. Zadnji čas smo bili pripravljeni na spremembo na naši občini, ko je bil bivši župan z nekaterimi odborniki odstavljen, in sicer tako, da bo imenovan namesto teh za gerenta občinski uslužbenec v Krškem g. dr. Julij Murgel. Ob koncu minulega meseca je bil g. dr. Murgel res postavljen za gerenta. Ne smemo obenem prezreti dejstva, da opravlja službo gerenta g. dr. Murgel tudi v Občinski hranilnici v Krškem, čeprav sta bila že pred leti izvoljena hranilnična odbora občine Krškega in Leskovca. Na novo imenovani gerent je tudi uslužben v občinski javni bolnici. Zato se občani sprašujejo, zakaj v teh težkih časih upravlja občino in občinske zavode samo omenjeni občinski uslužbenec. Za poznavalce razmer pa je menda odgovor povsem enostaven.

kr Cirilica. V neki občini na otoku Sahalinu imajo za župana imenitnega gospoda, ki odpira strogo zaupno pošto, ki prihaja od raznih vojaških poveljstev. Gospod župan pa na žalost cirilice ne zna čitati in vprašuje vojaškega referenta, kaj je v teh važnih spisih zapisano. Oh, ko bi vedel ta gospod župan, kako je smešna ta zadeva za preproste mlade vojake, pa tudi, kako žalostna zadeva je, da odpirajo in odločajo pri tej vrsti pošte tako imenitni župani, ki niso bili nikoli vojaki in ki torej nimajo pojma o zadevah, ki so v današnjih časih tako važne! Kako dolgo bodo še takšni nevojaki na tem otoku tako postopali s pravimi vojaki, nam ni znano.

Petrovče

p Nov grob. V sredo zjutraj je v 83. letu starosti umrl bivši posestnik, nekdanji občinski odbornik in član krajevnega šolskega odbora v Petrovčah g. Karel Kuder, tast tukajšnjega župana. Pokojni je bil prava dobričina, ki se ga gotovo še spominja marsikateri v Petrovčah štacionirani vojak iz svetovne vojne. Pokoj njegovi duši, sorodnikom naše iskreno sožalje!

Žalec

ž Zvočni kino Žalec. V soboto 26. t. m. ob 20. in nedeljo 27. t. m. ob 14. in 18.45 afriški velefilm: »Alžir«. V glavnih vlogah slavni Charles Boyer, Sigrid Gurie, Hedy Lamar in Josef Calais.

Divna dežela, ki jo je rešil kinin

Ali ni Egipt med onimi deželami, o katerih sanjamo že od zgodnje otroške dobe? Kdo izmed nas ni zaželel, da bi bil na obrežjih Nila, v zibelki ene izmed onih civilizacij, na katere je človeštvo lahko ponosno?

Lahko rečemo, da se Nil, pravi oče Egipta, že tisočletja briga zanj kot za svojega nad vse dragega otroka. Izredno bogastvo tal, vroče podnebje, ki človeka omehkuži, veličastna priroda, polna svetlobe in vedrine, je sredina, ki že od nekdaj objema in prežema dušo Egipčana.

V starem veku, ko so vladali faraoni, namestniki boga Ra, ki ga je simboliziralo sonce, sta bila znanost in oblast v rokah svečnikov in velikašev. Pod njimi je bila masa: kovač »s hrapavimi prsti«, kamnar »z upognjenim hrbtom«, zidar, »ki ga biča veter« itd. To je bil torej režim kast, ki zaslužuje poedince, jim določa življenje po točno odrejenih življenjskih poteh in lomi polet njihovega osebnega poguma.

Vse to prav nič ne vzpodbuja človeka, da bi se izpostavil naporom, in že od nekdaj so govorili o apatiji naroda, ki živi na obrežjih Nila. To je tudi razlog, da to aristokratsko pleme že več stoletij propada. Nanj so navalile najraznovrstnejše in najstrašnejše tegobe, zlasti malarija, ki je desetkala vrste egiptskih prebivalcev.

K sreči so bogovi Egipta bedeli nad njim in prišel je dan, ko je kinin omogočil, da se ta dežela reši. Odločni in

Savinjska posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVLJENA LETA 1881
Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodnejše

HME LJARJII Nalagajte denar pri domačem zavodu!

Račun Poštne hranilnice št. 10.994

Brzjavlj.: »Posojilnica«

Telefon št. 2

BLAGAJNISKE URE: ob delavnikih od 8. do 12. in od 15. do 17.

hrabri borbi, ki so jo začeli Angleži, je uspelo, da se felah kakor tudi premožni Egipčan pokorita in delata po navodilih komisije Društva narodov za malarijo, t. j., da v vsej sezoni, v kateri grozi nevarnost okuženja z mrzlico, jemljeta dnevno po 40 centigramov kinina, v primeru bolezni pa zauživata po 1 do 1.30 grama kinina dnevno 5 do 7 dni. Omenjena komisija poudarja v svojem letu 1938. objavljenem poročilu na strani 129. dejstvo, da neškodljivost kinina omogoča, da ravna z njim tudi podrejeno osebje brez stalnega zdravniškega nadzorstva. To nadzorstvo pa je potrebno pri uporabi sintetičnih proizvodov.

Vajenca

z dobrim šolskim spričevalom sprejme elektrotehnična trgovina Karol Florjančič, Celje

Več čevljarjskih pomočnikov

sprejme takoj Konrad Gorenjak, Celje, 5
Gosposka ulica.

VERITAS Generalno zastopstvo in skladišče
Anton Bremec
Celje
Iščejo se zastopniki

Prodaj v Trnovljah ob banovinski cesti
parcele
po 25 din m². — Naslov v upravi lista.

Volčjake

čistokrvne, 9 tednov stare, in psico, 3 leta in pol staro, proda ugodno Liška, Celje, Zagrad (Stari grad).

Kadar izpraznjujete Vaše podstrešje, se spomnite, da najbolje vnovčite vse **stare predmete** pri trrdki **Josip Uršič, Celje, Narodni dom**

Stavbišče

zraven mesta naprodaj. Naslov v upravi lista.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega nad vse ljubljenega očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Vincenca Gajška

višjega sodnega oficijala v pok,

predragega kropili in spremljali na njegovi zadnji poti ter mu pokrili grob s cvetjem, izrekamo našo najtoplejšo zahvalo.

Celje, 21. oktobra 1940.

Žalujoči ostali

V globoki tugi sporočam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da se je po muke polni bolezni v 53. letu starosti danes ob 17. preselil v večnost moj ljubljeni soprog, odnosno svak in stric, gospod

Franc Henke

hotelir in posestnik

Dragi pokojnik bo prepeljan iz Ormoža na svoj dom v Laškem, kjer bo pogreb v petek, dne 25. t. m. ob 1/2 5. popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Laško, 23. oktobra 1940.

Žalujoča soproga
in ostalo sorodstvo

Brez posebnih obvestil posameznikom

Celjska posojilnica d. d. Celje (Narodni dom)

Telefon 22 • Poštni ček. račun 10.591

Podružnici: Maribor, Aleksandrova cesta 11,
Tel. 21-99 • Šoštanj, Kralja Petra trg 6. Tel. 3

Sprejema hranilne vloge proti najugodnejšemu obrestovanju in izvršuje vse bančne posle najkulantneje